

Izhaja vsako sredo
in petek zjutraj.

Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »

Za inozemstvo celo
leto lir 40.

Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.

Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 32

V Gorici, v petek 22. aprila 1927.

Leto X.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaja
konsorcij »Gor. Stra-
že«. — Tisk Katoliške
tiskarne v Gorici, Ri-
va Piazzetta št. 18.

Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
(prej Scuole).

Telef. int. št. 368.

Kapitalizem ogroža mir.

Ko je svetovna vojna v divjem klanju sama sebe končala, so narodi pričakovali, da nastopi doba miru, pravice, svobode in zadovoljstva. A v resnici gledajo, kako se države oborožujejo za novo vojne, kako narašča draginja, kako stiska vedno hujša beda delovne stanove.

Odkod ta čudni pojav?

Vzrokov je gotovo več, a glavni vzrok vsaj na socialno-gospodarskem polju je moderni mednarodni kapitalizem. Izpovedati moramo žalostno resnico, da je bila že svetovna vojna vojna kapitalizma. Seveda je bila za male narode tudi boj za pravico in svobodo, toda gonilna svetovna sila te grozne borbe je bil kapitalizem velikih držav. In ta kapitalizem tudi po svetovni vojni nadaljuje svoje delo.

Doslej smo bili vajeni motriti kapitalizem le bolj s stališča industrijskih delavcev, ker so ti delavci že od nekdaj občutili pritisk kapitalizma. Toda sedaj ga čutijo bolj in bolj vsi delovni stanovci, čutijo ga ne le telesni, temveč tudi duševni delavci, čutijo ga ne le posamezniki, temveč celi narodi. Kapitalizem se javlja vedno bolj kot vesplošna in mednarodna sila. Če hočemo opazovati razmah kapitalizma n. pr. pri nas doma, ni treba, da bi šli gledat v posamezna podjetja. Glejmo le, kako je naraslo število raznih bančnih podružnic, in če hočemo opazovati našo odvisnost od svetovnega kapitalizma, le opazujmo nihanje valute na borzah.

Za kapitalizem so najbolj značilne tri reči: gon za profitom, ki je gibalno vsega modernega gospodarstva, in pravni ali prav brezpravni sredstvi, ki se po njih v gospodarstvu dejstvuje, svobodna konkurenca in svobodna delovna pogodba.

Geslo svobodne konkurence je gospodarski boj! Kdor ceneje proizvaja, ta se laže vzdrži. Ko pa ni mogoče

več znižavati delavskih plač, ne podaljševati delovnega časa, ostane v tekmi v glavnem le še eno, in sicer tehnično sredstvo: povečavati podjetja, uvajati nove, večje in popolnejše stroje. Zakaj čim večje podjetje, tem manjši razmera stroški. Za večja in večja podjetja je pa treba več in več denarja. Tako zagospodujejo v gospodarstvu banke s svojim kapitalom.

Z druge strani pa, čim več se proizvajajo, tem večji mora biti trg. Industrija mora torej prodirati na ven: iskati mora tujih trgov. Tu pa zadene industrija ene države na industrijo drugih držav in prične se konkurenčni boj za svetovna tržišča. V tem boju zahtevajo podjetja pomoč državne sile. Države se začno oboroževati, z armado na suhem in vojnim brodom spremenjajo pohod svoje industrije, skušajo si otvoriti v manj kulturnih državah nekako monopolno stališče, skušajo manj razvite države s posojili posredno zaslužniti, da bi odpirale le njim ali predvsem le njim svoje trge in oddajale tako njim večji del morebitnega profita. Ta konkurenca med državami se pa končno le prerada izprevrže v očiten, nasilen boj, v krvavo vojno. Svetovna vojna je bila v prvi vrsti posledica takega konkurenčnega gospodarskega boja. Tak boj se bije tudi dandanes med raznimi državami ter ogroža človestvu tako potrebni mir.

Kapitalizem žene torej z neko notranjo nujno do krvavih spopadov. Seveda skuša pri tem ta svoj gon pred narodi prikriti. Ne govori od profita, temveč o kulturnem poslanstvu, o razmahu notranjih, spehich moči i. t. d. Naravno pa je, da se proti tej strašni, sebični sili probuja vedno večji odpor, da vse narode in njihove najplemenitejše zastopnike vedno bolj prešinja misel o mirnem, ustvarjajočem sporazumu med narodi.

To misel blagoslovljamo tudi mi.

Kaj se godi po svetu?

Razmerje med Italijo in Jugoslavijo se je v teh dneh zopet napelo. Radi Albanije bi se bila morala vršiti neposredna pogajanja med Rimom in Beogradom in vse je upalo, da se bosta obe vladi sporazumeli ter obnovili prejšnje dobre odnose. Tu pa je udarilo nekaj vmes. Musolini je dal naznaniti, da se pri razgovorih med Italijo in Jugoslavijo ne bo vršila razprava o tiranski pogodbi, češ da tiranska pogodba prav nič ne briga Jugoslavijo. Italija je sklenila pogodbo z Albanijo, ki je samostojna in neodvisna država, je pogodbo pravilno priglasila pri Zvezi narodov in ne more sedaj polagati računov o tej pogodbi tretjim državam. Popolnoma izključeno je zato, da bi se v pogajanjih med Rimom in Beogradom ta pogodba popravljala ali se sploh vzela v razmotrivanje. Ta uradna izjava italijanskega zunanjega ministrstva je razburila duhove v Beogradu, kjer pravijo, da so postala pod takimi pogoji vsaka pogajanja med Italijo in Jugoslavijo nemogoča. Tiranska pogodba je vzrok vseh sporov med obema sosedoma in ako se o njej ne smemo razgovarjati, potem nimajo bodoče konference med Rimom in Beogradom nobenega smisla. V Beogradu se slišijo vsled tega predlogi, naj vzame vso zadevo v roke Zveza na-

rodov, česar pa zopet ne marajo sprejeti vladni možje v Rimu.

Tako se je torej razmerje med Italijo in Jugoslavijo zopet zapletlo in na obeh straneh je začela nova časopisna borba.

Delo »Avale«.

»Il Giornale d'Italia« piše: »Jugoslovanska vlada razvija sedaj potom časnikov in s pomočjo svojih agentov v inozemstvu obsežno delovanje, da bi vplivala ne le na vlade, ampak tudi na javno mnenje Evrope in bi dobila tako podporo za svoje diplomatske manevre. Dopisni urad »Avala«, ki je, kakor znano, dopisni urad jugoslovanske vlade, je prevzel nalogo, da širi dan na dan iz Beograda v vsa glavna mesta držav dolga brzojavna poročila, kjer se zagovarja in brani politika beogradske vlade. To je vzrok, zakaj najde jugoslovansko stališče v inozemskem časopisju čestokrat večji odmev ko italijanski razlogi. Zadnje poročilo dopisnega urada »Avale« se glasi takole: »Vse jugoslovansko časopisje piše o novih italijanskih napadih na Jugoslavijo in se zelo čudi, da ni našla dobra volja jugoslovanske vlade, ki želi priti do sporazuma z Rimom, ugodnega odmeva v italijanskem tisku.« — List »Vreme« pravi: »Svetovno časopisje je pričakovalo

že z zadovoljstvom, da se spor med nami in Italijo reši mirnim potom, ko je italijanski tisk kar nenadoma začel zopet z napadi in odkril napoved, kako se Jugoslavija vojaško pripravlja in oborožuje. Toda naša država se ne čuti prav nič prizadeto od teh napadov, ker je bilo razmerje med Italijo in Jugoslavijo v zadnjih tednih predmet resnega študija v svetovnem časopisju, ki ve dobro, da Beograd hoče mir in da je naredil Beograd vse, da se mir ohrani tudi za v bodoče.«

»Giornale d'Italia«

odgovarja na tako pisanje jugoslovanskih časnikov tako le: »V Beogradu govore o novih italijanskih napadih. V resnici pa ne gre za nove napade, ampak mi nadaljujemo le naša stara odkritja. V Beogradu trdijo, da je »ves svet prepričan, da so naša poročila o oboroževanju Jugoslavije le stvor domišljije. Odgovarjamo, da svet o tem nič ne ve in da se preiskava na licu mesta ni vršila in se ne bo vršila le zato, ker se iz Berlina, Pariza in Londona ne more tudi z najboljšimi daljnogledi videti, kar se godi na albanski meji. Italija ni nikdar govorila o tiranski pogodbi, ker je nedotakljiva, ampak je samo naznanila odgovornim vladam nevarne politične in vojaške priprave, ki jih vrši v največji naglici beogradska vlada proti politični neodvisnosti Albanije. Predmet, o katerem je treba razpravljati, je torej jugoslovansko oboroževanje.«

Tako se razvema žalibog vedno bolj polemika med jugoslovanskim in italijanskim časopisjem, kar le razburja in vznemirja prebivalstvo tu in onstran meje.

Angleški tisk.

Toda z jugoslovansko-italijanskim sporom se ne peča v teh dneh samo časopisje obeh prizadetih držav, ampak tudi vse ostalo časopisje Evrope. Najvažnejše je, kar pišejo na Angleškem, ker je Anglija zelo mogočna država in je v zelo prijateljskih zvezah z Italijo. Beseda Angležev zaleže danes v Rimu največ. Posnemamo po »Corriere della Sera« mnenje dveh velikih angleških dnevnikov. »Daily Telegraph« (Dejli telegraf) pravi: »Še enkrat se je pojavila v zunanjih ministrstvih Evrope in v Ženevi (Zveza narodov — uredništvo) skrb, kako se bo rešil najnovejši italijansko-jugoslovanski spor radi Albanije. Po spremembi, ki se je zvršila v jugoslovanski vladi, posebno pa v zunanjem ministrstvu, se je bojazen raje še povečala, kajti minister za zunanje zadeve Marinković je baje pri pogajanjih mnogo bolj trd kakor Ninčić in Perić. Z druge strani postaja beseda italijanskega in srbskega časopisja vsaki dan bolj grozeča. Kakor se vidi, je dobrohotno diplomatsko posredovanje iz Pariza, Londona in Berlina ostalo brez določnih uspehov. Pravijo, da hočejo sedaj v Beogradu spraviti italijansko-albansko pogodbo v Ženevo (pred Zvezo narodov) in vzdrževati tam stališče, da se Italija ne mara direktno pogajati o reviziji te pogodbe. Verjetno je pa, da Beograd ne bo dobil zadoščanja v tej točki, kajti Italija se nahaja tudi po mnenju angleških juristov na prav trdni pravni podlagi.«

Kaj je škodovalo?

»Mnogo škode« — pravi list — »so povzročile v Beogradu krive govornice, da ima Jugoslavija v sporu radi tiranske pogodbe na svoji strani podporo angleške vlade, do čim ni angleška vlada storila nič drugega nego da je svetovala na splošno toliko Rimu kolikor Beogradu, naj svoje spore odkritosrčno in prijateljsko med seboj poravnata. Zgodba, da je angleški poslanik v Rimu imel živahen razgovor z gospodom Mussolinijem in da mu je delal v energični obliki očitke, ni nič drugega nego zlobna izmišljotina nasprotnikov današnjeга sporazuma med Anglijo in Italijo.«

Angleški dnevnik Times (Tajms), ki je bil priobčil začetkoma en članek v prilogi Italije, je italijansko stališče bolj neprijazen. List pravi, da se ne da vzdržati italijansko mnenje, da je tiranska pogodba bila sklenjena med dvema neodvisnima državama, v katero se tretja država ne sme vmešavati. Tako stališče je samo juridično pravilno, ne velja pa v političnem življenju. »Ker so Jugoslovani stvarni in praktični« — pravi Times — »se seveda boje, da pomeni pogodba med dvema sosedoma, od katerih je eden zelo močan, drugi zelo šibak, v resničnem življenju nadvlado močnejšega nad šibkim. Sedaj ko je italijanska vlada odklonila razložiti ali pojasniti pomen pogodbe z Albanijo, se morajo taki sumi še povečati.« Times pa vendar misli, da tudi Marinković ne bo kar tako na lahko predložil spora Zvezi narodov, ampak da bo čakal, ker upa, da najdeta angleška in francoska vlada vendarle pot k direktnim pogajanjem.

Francoski glas.

Proti francoskim časnikom, ki pišejo neugodno za italijansko stališče, nastopa v dnevniku Liberté politik Benvil, ki pravi med drugim: »Zveza narodov se bo dobro premislila, preden bo vzela v roke italijansko-jugoslovanski spor. Njen nastop bo bolj škodoval ko koristil. Med Italijo in Jugoslavijo se vrta prepir okoli naslednje stvari: Italija noče dopustiti, da bi tiranska pogodba postala predmet diplomatskih razgovorov z beogradske vlado. Ako nova jugoslovanska vlada vztraja pri svojih zahtevah in Mussolini zopet ne opusti od svojega stališča, postane položaj resen. Potrebno bi bilo zatorej povabiti Srbijo, naj naredi kako žrtev. Toda vsi čutimo, da dobivajo Srbi, ki imajo med drugimi lastnostmi tudi pogum, drznost in vztrajnost, pobudo in podžig od levičarskih strank, ki molijo v vseh evropskih državah k vsem svetnikom, da bi Mussolini naredil pogrešek in napovedal sosedom vojno. To bi bilo seve najboljše sredstvo se iznebiti fašizma, kajti v tem trenutku bi postali socialisti vseh dežel naenkrat bojeviti in bi zahtevali oborožen nastop proti Italiji. Iz sovraštva do fašizma pihajo levičarske stranke čez potrebo v žerjavico. Nemci zopet ne vplivajo prav nič pomirjevalno zato, ker mislijo, da bi evropska vojna bila koristna njihovim ciljem.

V resnici je prav malo verjetno, da pride do jugoslovansko-italijanske vojne; do vojne bi prišlo le, ako bi jo Evropa sama izzvala ali pa

ako bi Jugoslavija šla za druge v ogenj po kostanj. Če bi se kljub vsemu italijansko-jugoslovanski spor izprevergel v oborožen spopad, bi bila absolutna dolžnost Francije, da ostane nevtralna.

Mi mislimo, da je vojna popolnoma nemogoča. Slovensko ljudstvo ima le eno željo in eno voljo, da bi prišlo čim prej do vsestranskega in polnega sporazuma med Rimom in Beogradom.

Okno v svet.

Novi stiki.

Berlinski list »Lokalanzeiger« piše, da je ruski poslanik v Berlinu Krestinski dobil od svoje vlade nalogo, naj obišče jugoslovanskega poslanika Balugdžića. Oba poslanika naj bi se porazgovorila, kako vzpostaviti stike med Rusijo in Jugoslavijo.

Bethlen v Beogradu.

Začetkom maja bo šel madžarski zunanji minister grof Bethlen v Beograd. Skušal bo skleniti dogovor zastran prevoza madžarskega blaga preko jugoslovanskega ozemlja v reško luko.

Revolucija v Ukrajini.

Na romunska tla je pribežalo večje število ubežnikov iz Ukrajine. Pripovedujejo, da so sovjetski

vohuni odkrili veliko gibanje za odcepitev Ukrajine od Rusije. Zato je vlada baje mobilizirala čete, ki prav pridno stikajo in morijo prave in namišljene monarhiste. V Ukrajincih seveda vsled tega vre in se je bati res novih pokoljev.

Carski sel.

Boljševiki so v Rusiji zgrabili velikega kneza Dolgorukova. Knez je potoval po Rusiji že več mesecev po naročilu kneza Nikolaja Nikolajeviča. Potovanje je imelo namen dognati, ali so tla v Rusiji že godna za povratek Nikolajeviča, ki se smatra za carja.

Zvita buča.

Zunanjega ministra kantonske vlade Chena štejejo za enega najbolj prefriganih ljudi na Kitajskem, ki vlečejo evropske velesile za nos. Okoli velike noči je počila vest, da se je vrhovni poveljnik kantonskih nacionalnih čet Ciang Kai-Shek sprl z levim krilom v stranki, s komunisti in da je postal diktator; da se bo združil s severnim maršalom Tsang-Tso-Linom in da bosta oba s pomočjo Evropejcev tudi očistila Kitajsko od komunistov. Zdaj pa pravijo v Londonu, da je vse to bila le zvijača, ki si jo je zmisllil minister Chen, da bi velesilam še bolj zmešal štreno. Mogoče je vse.

Radi oslabelosti srca je pa moral koj spet v postelj. Ker je bolezen nevarna, se priporoča vsem č. so. bratom v molitev.

Zaprta Podbrčani.

O aretaciji podbrških fantov, ki se je izvršila pred par tedni, smo že parkrat poročali v našem listu. Naj danes še dostavimo, da je bila na velikonočno soboto šestorica zaprtih fantov izpuščena. Včeraj so se odprla vrata ječe še šesterim našim fantom, tako da so sedaj vsi doma. — Posebna hvala gre gosp. drju Bitežniku, ki se je pri oblastvih trudil za zaprte fante.

Osebna vest.

Naš briški rojak č. g. Darko Mlekuž je na velikonočni ponedeljek v benediktinski opatiji Sekovski na Zg. Štajerskem kot brat Mihael naredil slovesne redovne obljube.

Iz Lurda.

Zbor zdravnikov v Lurdu je imel pred kratkim svoje glavno zborovanje. Na njem je tajnik zbora dr. Eck podal z dokumenti opremljeno poročilo, da je bilo v letu 1926. dvajset oseb čudežno ozdravljenih. Je še nekaj več čudežnih ozdravljenj, toda zdravniška komisija jih še preiskuje.

Naše cerkveno petje.

Kako je po nekaterih farah s cerkvenim petjem, si na žalost lahko najbolje opazil ravno pri velikonočnih cerkvenih obredih. Dosti je far, kjer niso peveci s kora odgovarjali na duhovnikovo veselo »alelujo«. Pol prazničnega manjka, če lepo petje ne povzdigne veličastja hiše božje. Tudi ljudje sami to bridko občutijo. V eni fari je seveda ta vzrok, v sosednji drugi, a glavni je ta, da nimamo izvežbanih moči, ki bi zbere ustanovile in jih vodile. Organistov pa ni, ker ni zanje plače in pa ker nimamo še orglarske šole.

V to poklicani, požurite se, da bo po naših cerkvah odmevala poleg skupnega petja tudi lepa slovenska cerkvena pesem!

Proces proti Zaniboniju.

Pred izrednim sodnim dvorom v Rimu sedi vrsta ljudi, ki so obtoženi, da so hoteli umoriti Mussolinija in zrušiti fašistovski režim. To so socialistični poslanec Zaniboni, general Capello, ki je vodil v vojski celo armado ob Soči in več drugih manjših osebnosti.

Zaniboni je obtožen, da je hotel 4. novembra 1925 ustreliti Mussoli-

nija, ko je ta govoril zbranim množicam. Zaniboni je bil oblečen v majorja; stal je skrit za oknicami hotelske sobe, ki gleda na trg in je meril z izvrstno puško, na kateri je bil pritrjen daljnogled, na tribuno, s katere je imel Mussolini govoriti. Hipoma pa so udrli policaji in mišličniki v sobo in so čudnega majorja zgrabili ter vlekli v ječo. Že isti dan je policija pograbila vse ljudi, ki so bili na sumu, da so imeli zveze z Zanibonijem.

Zaniboni svoje namere prav nič ne taji. Mož pravi, da ni mogel več gledati suženjstva, ki ga mora prenašati italijansko ljudstvo pod fašizmom. Zato je sklenil Mussolinija umoriti. Najprej je nameraval zbrati kakih 500 ljudi, ki bi šli v boj. Tisti hip, ko bi krogla prebila Mussoliniju čelo, bi teh 500 mož začelo metati ročne granate med fašistovske zborovalce in vpiti »Živela svoboda! Dol s suženjstvom! Nastala bi v vsem Rimu strašna zmeda in fašizem bi se — brez glave — zdobil. Take črne sanje so se podile Zaniboniju po glavi. Kakšen zločin! — Kmalu pa je Zaniboni videl, da ne bo mogel zbrati ljudi za to strašno delo. Prijatelji so ga zapuščali. Le eden je Zanibonija zvesto spremljal in sicer neki Quaglia. Ta je bil Zaniboniju svetovalec in pomočnik. On je nosil Zaniboniju pisma, uprizarjal politične sestanke, prenašal denar za atentat, preskrbel Zaniboniju sobo v hotelu, z eno besedo, bil je njegov zaupni prijatelj, desna roka socialističnega poslanca. Gospod Quaglia je bil pa obenem zaupnik policije, ki je sproti prenašal vse Zanibonijeve načrte policiji. Zvabil je Zanibonija v hotelsko sobo — kakor miš v past. Ko je Zaniboni postavil puško in meril z daljnogledom na tribuno, se je past zaprla in predrzni mož je bil v rokah policije. Quaglia si je s svojim delom nabral velike zasluge za fašizem. Zaniboni pa bo svoj nameravani unor drago plačal. Državni pravdnik predlaga zanj 30-letno ječo. Enako za generala Capellija.

Amerikanski napad.

Predvčeranjem so v Meksiki drzni roparji naskočili neki vlak. Odvili so tračnice, da je lokomotiva skočila s tira. Banditi so vdrli v vozove, ki so bili polni potnikov. Pobrali so jim vse, nato so vlak zažgali. V plamenih je našlo smrt 187 oseb.

DNEVNE VESTI.

Smrt.

Včeraj t. j. 22. t. m. ob sedmih zjutraj je umrl v Tupelčah na Krašu veleposestnik g. Anton Abram, oče drja Antona in inženirja Edvarda Abrama. Rajnik je bil dolgoletni predsednik cestnega odbora, podžupan, ud okrajnega šolskega sveta itd. Mir njegovi duši! Družini iskreno sožalje!

Imenovanje.

Naš rojak g. Slavko Črnigoj iz znane Črnigojeve družine Sv. Križ Kamnje, je v Sloveniji imenovan za šolskega nadzornika v okraju Rogaska Slatina. Čestitamo!

Zalosten konec.

Na veliko soboto popoldne so našli v Šempasu obešenega 19 let starega mladeniča Humarja Silvestra iz Šempasa. Zaposlen je bil pri g. Mavriču, trgovcu v Gorici kot krojaški učenec. Kaj je mladega fanta gnalo v smrt?

Žitna komisija.

Za člane žitne komisije za goriško pokrajino so imenovani: prefekt kot predsednik, pokrajinski zdravnik, obč. načelniki iz Gorice, Gradiške, Krmina, Ajdovščine, Tolmina in Idrije; gg. Bratina Miro, Caisutti, inž. Pauletig kot zastopniki mlinarjev; gg. Tomasini, Giuliani in Valentincič za peke, dr. Bramo, trgovec Orzan in dr. Detalmo Tonizzo za fašiste.

Žalostna vest.

V Žabnicah so letos veliko noč žalostno praznovali. Č. gosp. Božo Monkar, župnijski upravitelj ter obenem oskrbnik sv. Višarj, je nevarno zbolel. Na cvetno nedeljo je moral prekiniti sv. mašo, da so ga prenesli v župnišče. Pričakoval je z gotovostjo, da dobi za veliko noč namestnika. Ker ga ni bilo, je vstal ter sam vodil kratko procesijo vstajenja in imel na praznik sv. mašo.

Maurice Leblanc:

Skrivnostno oko.

(Doživljaji Arsena Lupina.)

Sicer pa ni splošno razburjenje dopuščalo, da bi se o tem razmišljali. Nihče ni prišel na to, da bi dvomil o resničnosti Lupinove izjave.

Ko je komisar zagledal mrtvo truplo, se je spet zavedel službene odgovornosti. Ukazal je hišo sprazniti in postaviti stražo pred vrata. Nato si je ogledal prostor in začel zapisovati.

Vaucheray je povedal svoje ime, Gilbert se je branil, izgovarjajoč se, da bo odgovarjal le vpricho enega odvetnika. Nato je zvrčal krivdo na Vaucheraya, ta spet na Gilberta; tako je nastalo medsebojno prerekanje v očitnem namenu, da bi vso komisarjevo pažnjo obrnila nase. Ko se je hotel obrniti k Lupinu, da bi ga zaslišal, je nemalo začuden dognal, da neznanca ni več.

Popolnoma mirno reče enemu izmed policistov:

»Javite vendar gospodu, da bi mu rad stavil par vprašanj.«

Gospoda iščejo. Nekdo ga je videl na terasi, ravno ko si je cigareto zvijal, drugi spet so pripovedovali, da je delil vajakom cigarete in da se je potem oddaljil v smeri proti

jezeru rekoč, naj ga pa pokličejo, če bi ga rabili.

Klicali so ga, a nihče se ne oglasi.

Tedaj prihiti vojak, ki javi, da je gospod stopil pravkar v en čoln in da vesla na vso moč odtod. Komisar pogleda Gilberta in zapazi, da se je vjel v zanjko.

»Držite ga,« zavpije. »Streljajte nanj! K tem-le spada!«

Z dvema policistoma plane ven, drugi ostanejo pri vjetnikih. Kakih sto metrov od brega opazijo »gospoda«, ki mirno pozdravlja s klobukom.

Zaman sproži eden izmed policajev strel za njim.

Veter je prinašal glasove neke melodije, ki si jo je gospod v čolnu prepeval.

V tem hipu zapazi tudi komisar neki čoln v bližini. Brž skoči vanj z dvema možema, dva sta pa došla ukaz, naj stražita na bregu, če bi se neznanec skušal izkrcati.

Ker je mesec od časa do časa pokukal izza oblakov, je bilo lahko opaziti Lupinove kretnje. Videlo se je, da skuša veslati povprek čez jezero v smeri proti vasi Saint Gratien. Komisar je tudi z veseljem opazil, da ima boljši čoln. V desetih minutah so zasledovalci bili že na polovici razdalje.

»Sijajno,« pripomni komisar. »Sedaj sploh ne rabimo več vajakov, da bi ga pri izkrcanju zgrabili. Ko-

maj čakam, da bi tega dečka поблиže spoznal; ima prav primerno porcijo drznosti v sebi!«

Na čudovit način se je razdalja med obema čolnoma stalno manjšala tako, da se je zdelo, da se je ubežnik že udal usodi. Policista sta še bolj napela svoje moči. Še sto metrov razdalje je.

»Stoj!« vpije komisar.

Sovražnik, čigar sključena postava se je dobro videla, se sploh ne gane. Čoln je še samo tok zanašal. To je bilo nevarno. Zločinec tacega kova bi bil zmožen zasledovalce pričakati in svoje življenje zelo drago prodati.

»Vdaj se!« vpije komisar.

V tem trenutku se je mesec spet skril. Trije možje v čolnu se vržejo na tla, ker so opazili v nasprotnem čolnu grozečo kretnjo. Čolna sta vedno bližje...

»Pa vendar se ne bomo dali mirno postreljati,« mrmra komisar.

»Streljajmo!« Še enkrat zavpije: »Vdaj se, sicer...«

Nič odgovora.

Sovražnik se ne gane.

»Vdaj se...! Položi orožje... Nočeš?... Tem slabše zate... Štejem... ena, dve...«

Policista pa nista več mogla čakati konca povelja, vstrelita in krepko pritisneta z vesli, da sta čolna čez par trenutkov trčila z boki.

S samokresom v roki, s pogledom proti nasprotniku, se drži komisar pripravljen za boj. Dvigne roko: »Če se ganeš, ti zdrobim lobanjo!«

A sovražnik se ne gane. Končno le spozna komisar vzrok tega mirnega zadržanja na nasprotni strani: čoln je bil prazen. Ubežnik se je s plavanjem rešil. Par ukradenih predmetov iz vile je v čolnu zložil na kup, jih pokril s suknjičem in klobukom, da se je zdelo, ko da bi v čolnu sedela kaka oseba.

Z žveplenkami sveteči si, so ogledovali zmagovalci svoj plen. V klobuku ni bilo prišite tvorniške znamke. V suknjiču ni nikakega papirja ali listnice. Vendar so odkrili nekaj, kar bi lahko imelo strahovite posledice za Gilberta in Vaucheraya: v enem žepu so našli posetnico Arsena Lupina.

Približno ob istem času ko so policaji preiskovali čoln in so vojaki z izbuljenimi očmi zrlji v temo, da bi videli pomorsko bitko, je častivredni Arsen Lupin stopil mirno na kopno tam, kjer je bil pred dvema urama.

Tam sta ga sprejela tovariša Grogard in Le Ballu; ob kratkem jima vse obrazložil, skoči na avto in se zavije v kožuh. Pri svojem sklašču za pohištvo v Neuillyu odpusti oba tovariša. Nato pozove avtomobilnega izvoščka in se odpelje v Pariz do cerkve sv. Filipa du Roule.

Malo več takta in obzirnosti!

Na prošni smo, da objavimo sledeče vrstice in da prosimo tudi oblastva, naj jih ne prezrejo: Na velikonočne praznike so trije gospodje naredili izlet v Črni Vrh nad Idrijo. Ker niso mogli, vračajoč se na pondeljek proti polenajstim zvečer s sprehoda od Koševnika sem, dobiti v gostilni prenočišča, so potrkali pri znanu č. g. župniku, ki jih je gostoljubno prenočil v svojem skromnem bivališču. Omenjeni gospodje so drugi dan zgodaj hoteli s korijero odpotovati proti Ajdovščini. Ko čakajo na korijero, jih finančni brigadir povabi na finančno postajo, kjer jih legitimira in jim javi, da je g. maršal ukazal, naj jih ustavi dokler on ne pride. — Gospodje niso imeli ničesar proti temu, ker je pač naravno, da je v obmejnih krajih nadzorovalna služba bolj natančna. Čakajo na g. finančnega marešala točno 3/4 ure. Med tem je že prišla korijera iz Idrije. Gospodje prosijo marešala, naj pohiti z legitimiranjem, ker korijera ne čaka več kot 5 minut. Ta pa prav vljudno pove, da jih lahko se več časa pridržijo. Pripomniti je treba, da so vsi trije imeli legitimacije popolnoma v redu in je bilo počasno ugotavljanje identitete popolnoma neumestno. Med tem časom je korijera, ki je več ko 10 minut nalašč čakala, odšla in omenjeni gospodje so morali čakati na korijero naslednje jutro.

Na koncu je sicer bilo dosti oproščevanja, a pomagalo ki nič, ker so se mogli gospodje komaj ob 8. uri posloviti od g. marešala potem ko so morali podpisati izjavo, da niso za prenočišče ničesar plačali.

Pripomniti je potrebno, da tako postopanje krajevnih varnostnih organov kljub osebnim izkaznicam, pač ne bo povzdignilo tujkega prometa v Črni vrhu. Treba je, da imajo varnostni organi poleg službene gorečnosti tudi dovolj takta in obzirnosti.

V znanje najemnikom in hišnim posestnikom.

Prefektura nam javlja:

Ker je zavlada v glavnem mestu pokrajine stanovanjsko posredništvo, je potrebno, da naj bi posredoval med hišnimi posestniki in najemniki, da se izključijo nasprotstva. Zato je ustanovila prefektura v ta namen posebno posredovalno komisijo na podlagi čl. 3. občinskega in deželne zakona ter čl. 2. zakona o javni varnosti. Namen komisije je pomirjevalno razsojati spore med hišnimi posestniki in najemniki.

V komisijo so bili imenovani gospodje:

1. Lugatain dr. Ivan Maria, sodnik za predsednika komisije;

2. za zastopnika hišnih posestnikov v komisiji sta bila imenovana gg. dr. Donati Mario in dr. Cristofolletti;

3. za zastopnika najemnikov sta bila imenovana gg. Vinci Viktor Emanuel in De Peris Cesare. Za namestnika članov komisije sta bila imenovana gg. Sicherle Camillo in dr. Osvaldo.

Za veljavnost sej je potrebna poleg predsednika navzočnost vsaj dveh članov komisije, od katerih mora biti eden zastopnik hišnih posestnikov in drugi zastopnik najemnikov.

Komisija sme vršiti tudi posel razsodišča, če sta s tem obe stranki zadovoljni in lahko izdaja obvezne razsodbe.

Komisija sme zvati stranke v svoj urad, da lahko vrši svoj pomirjevalni posel.

Če bi stranke ne uvaževale poziva komisije, naznani komisija ne poslušne stranke prefekturi, ki bo postopala proti strankam po zakonu.

Komisija je pričela svoje delovanje dne 20. aprila in bo imela svoj sedež pri magistratu. Njeno delovanje je omejeno samo na Gorico.

Najboljše plačana ženska.

Živi seveda v Ameriki in je doma v newyorški okolici. Imenuje se R. Green. Pred prilično 15 leti se je njen mož težko ponesrečil in je postal invalid za celo življenje. Boj za obstanek je morala prevzeti njegova žena. Postala je potnica za neko tovarno ženskih steznikov. V enem letu je dosegla najvišjo razprodajno množino med vsemi potniki. Zato so ji prepustili celotno organizacijo razprodaje. Sedaj poveljuje armadi 3500 potnikov in potnic, ki morajo vsi delati po njenih navodilih, in ima 75.000 dolarjev ali prilično poldrug milijon lir letne plače. Skoro da bi se delale človeku skomine.

Trgovci z belim blagom.

Ljubljanska policija je prišla na sled dvema trgovcema z dekleti. Bajeta sta že več deklet odpeljala iz Ljubljane.

DOBRE IN CENE

so testenine »Pekatete«. Dobre vsled tega, ker se izdelujejo iz prvovrstnega zdroba v svežem planinskem zraku; cene pa vsled tega, ker se jako nakuhajo, tako da jih potrebuješ manj od drugih cenejših testenin. Zanesljivo prave v 1/2 kg originalnih zavojih.

„Ši rite Goriško Stražo**Koroški Slovenci v volitvah.**

Prihodnjo nedeljo 24. t. m. se vršijo v Nemški Avstriji volitve v državni zbor (nacionalrat) na Dunaju in v skoro vse deželne zbornice, med temi tudi v koroškega. Naši bratje v staroslavnem Korošanu so zato v teh dneh v ognju ostrega volivnega boja, ki bo odločilno vplival tudi na njihovo bodočnost. Želimo jim prav iskreno, da bi njihovi volivni naporji rodili zdrave sadove in jim dali krepko oporo za bodoče delo. Če bi pa njihova prizadevanja doživela

Kaj je novega na deželi?**Šempas.**

Ob velikonočnih praznikih smo imeli prav lepo in močno cerkveno petje. Stari ljudje pravijo, da ni bilo nikdar, takega pri cerkvenih slovesnostih.

Delo na polju nam je precej zastalo, ali upamo, da nam bo vreme pustilo, da si obdelamo o pravem času. Menda nismo nobeno leto toliko superfosfata, potrosili kot letos. Šempas ga je kupil okoli 800 stotov. Lep napredek.

Bilje.

Gospodu Kristilu Sollerju se je zdelo potrebno obregniti se ob dopis objavljen v »Goriški Straži« z dne 13. t. m. glede vprizoritve igre »Mlinar in njegova hči« v Biljah. Stvarno ni ovrigel ničesar, kar je dopis v »G. St.« poročal o predvajanju rečene igre. Posredno torej sam priznava pomankljivosti prireditve. Le dopis se mu je zdel predolg, ni pa pomislil pri tem da je njegov dopis v »Eдинosti« kakor pravijo, obsegal cele štiri strani rokopisa same blagohotne kritike o izvajanju iste igre v Renčah.

Kritiki v »G. St.« očita strankarsko strupenost in nestvarnost, dopisniku pa otroško trmoglavnost. Da je bila kritika dovolj nepristranska se vidi tudi že iz tega, ker ni ničesar, kar ista navaja, stvarno ovrigel. Glede lakastih čevljev na odru pa mu svetujem, naj osebno poižve pri igralki gdč. Peričevi, če niso bili li njeni črni, izredno svetli, visokopetni in najnovejši modi čevljevki lakasti ali nelakasti. (Kritik je tudi v dopisu spregledal to-le: V IX. sliki sem pričakoval na pokopališču še groznejših dogodkov, ker sem opazil, da se nagrobni spomeniki tresejo in pregibajo; bal sem se, da

trenutno razočaranje, naj jih to ne oplaši. Narod, ki se zaveda svoje zgodovinske in kulturne samobitnosti, ki ima svoje lastno življenje in ga hoče tudi ohraniti, mora doživeti težke ure preizkušnje, ne mora pa nikdar podležiti. Koroški Slovenci gredo v boj samostojno kot »Slovenska stranka«. Kot že pri mnogih prilikah, hočejo pokazati tudi v tem volivnem boju, da se kot samosvoj narod še v deželi, ki je zibelka njihovega narodnega pokreta. Vse stranke — in sedem jih je na Koroškem — vabijo Slovence, da bi jim oddali svoje glasove. Zakaj? Da bi utopile slovenske glasove v njihovem nemštvu in potem rekle pred svetovno javnostjo: Slovencev, slovenskega naroda ni več na Koroškem!

Za Koroški deželni zbor je voditelj slovenske liste župnik Starc v Hodišah, drugi kandidat je dr. Petek, zdravnik v Velikovcu in tretji posestnik Vošpernik, stara narodna korenina v Podravlju pri Beljaku. Za državni zbor kandidira »Slovenska stranka« g. župnika Vinka Poljanca, ki je zastopal z drjem Petkom Slovence v deželni zboru. Proti tej kandidaturi je pa nastopil v zadnjem hipu, ko je rok za spremembo kandidatov že potekel, celovški škof dr. Hefter. Po novem cerkvenem zakoniku ima škof pravico odreči svojemu duhovniku dovoljenje za politično kandidacijo. In škof Hefter je prošnjo g. župnika Poljanca zavrnil. Svojo zavrnitev vtemeljuje škof s trditvijo, da je kandidatura Slovencev v državni zbor »popolnoma brez koristi« in da je »kandidatura za duhovnika škodljiva demonstracija«.

Ljubljanski »Slovenec« pristavlja k tej odločitvi koroškega škofa sledeče: »Tako torej! V zadnjem trenutku tak sovražen nastop proti koroškim Slovincem! Kdo se ne spomni pri tej priložnosti odloka istega škofa, ki ga je tik pred plebiscitom izdal proti proštu Randlu v Dobrlivasi in ki je veljal vsem Slovincem v plebiscitnem ozemlju ter je škodoval soodločilno nam vsem koroškim Slovincem. Tedaj je bil škof, ki je rodod Bavarec, slabo poučen ter se je pozneje opravičeval... Korak g. škofa dr. Hefterja pomeni udarec, ki zoper njega ogorčeno protestiramo vsi Slovenci, ker je v škodo vsemu našemu narodu!«

bodo kar mrtvi iz grobov vstajali. Ker je Konrad v svojem prevelikem razburjenju križe in spomenike na pokopališču obračal in premikal). Tudi je bilo napačno v X. sliki, da je Konrad igral obrnjen proč od občinstva, tako da nismo videli njegovega obraza. G. Kristili sam priznava hvaležnost za kritiko v »G. St.«, ki mu tudi v resnici zamore več koristiti pri bodočih prireditvah nego neprimerno in nepotrebno hvalisanje g. popotnika, dopisnika »Eдинosti«.

Plave.

Na belo nedeljo bo naše prosvetno društvo priredilo prvo pomladansko prireditev z bogatim sporedom. Prireditve bo pri »Mlinarjevih« na prostem. Slišali boste petje, šaloigre, deklamacije in drugo. Pridite!

Vogersko.

Težki časi so za nas kmete! Slabo vreme nam ne dopušča, da bi obdelali vinograde in polja. Krivi smo tudi sami svoje revščine, ker po nepotrebem zapravljamo denar po gostilnah in plesiščih. Toda vendar ne več tako, kakor pred par leti.

Začeli smo bolj varčevati. Tudi gospodarsko bolj napredujemo. Začeli smo gojiti breskve, ljudje vidijo, da tudi sadje doprinaša lepih dohodkov. Trte tudi gojimo po navodilih, ki smo jih dobili na kmetijski šoli v Gorici. Začel je cepiti vsak zase; letos bo približno 40.000 novo cepljenih trt. Lastno zalil-lilnico smo tudi napravili, deluje prav dobro, in par dneh bodo že kaljene naše domače trte. Vodovod, ki se je pokvaril vsled naliva je že tudi popravljen. Sedaj je mnogo boljši kakor poprej. Vse hiše v vasi si lahko

napeljejo vodo, katera je bila zelo potrebna ob času suše ko ni bilo udobiti skoraj kaplje vode. Naši ljudje niso zadovoljni in godrnjajo na gospoda občinskega načelnika zaradi cest, ki jih je dal v najem drugam. Ali ni v naši občini nikogar, da bi sprijel cesto v najem? Koliko je prinas takih, ki se težko preživljajo in tukaj bi imeli košček kruha. Vsaka občina skrbi najprvo za domače, potem za druge. Čudno je tudi to da se plača iz občinske blagajne za en meter drvi hrastovih stodvajset lir, kar znaša po dvajset lir stot.

Vogrin.

Lazne nad Čepovanom.

Sprejmi, draga »Straža«, tudi od nas enkrat kratek dopis, da ne bodo ljudje mislili, da smo vsi umrli. Tudi nas pritiskajo gospodarske razmere vedno bolj k tlom. Sneg je skopnel in smučarji so nas zapustili. Zopet so se pokazale razorene poti, ki pa niso pokončane od par premaknjenih kamnov, temveč od grozne lanske povodnji. Mero dajni krogi naj se zganejo in čimprej ukrenejo potrebno, da se poti vsaj nekoliko zboljšajo. K zboljšavanju našega gospodarskega stanja bi gotovo veliko pripomogla ustanovitev mlekarne, ker je živinoreja važna panoga v našem gospodarskem življenju. Sporazumimo se in pojdimo na delo!

Ajdovščina.

(Slovo.) — O priliki svojega odhoda v Jugoslavijo pozdravljam tem potom še enkrat vse drage mi prijatelje ter vse one, od katerih se nisem mogel osebno posloviti. Bog živi!

Kolavčič Rudolf.

S spodnjega Krasa.

Lepo vreme, prijeten spomladanski zrak, največ pa novica, da se vprizori igra »Polsednji mož« me je napotilo na velikonočni pondeljek v Temnico. — Da ne bi zamudil pričetka igre, sem prav pošteno korakal — toda prišel sem na lice mesta, sem bil, na kratko povedano, pošteno razočaran. Prišel sem skoro pri prvih — ljudstva od nikoder — nekoga sem vprašal, ali se igra morda iz kakega vzroka ne bo vršila? Seveda, se bo vršila, toda, saj vidite, da je še malo obiskovalcev,« mi reče. Potem mi pa še klaverno potoži, da današnje mladino zanima edino le ples, ne pa poštena zabava. — No, saj tako je tudi v resnici! Slišal sem že, kako so rekli starši svojim otrokom: »Le na ples pojdite — ne pa poslušati tiste neumne veselice!« Zatorej ni čuda potem, da je mladina taka, ako jo lastni starši nagovarjajo k slabostim ter sami navajajo k zapravljivosti.

Slednjič se je nabralo še precej ljudstva, nakar se je igra pričela. Kakor že vidite iz gornjih besed, ni bil moj namen kritizirati — toda vseeno lahko povdarim, da je bila igra prav izborna podana. Čudil sem se, kako so mogli igralci v tako kratkem času igro naštudirati in se tako živeti v svoje vloge. — Upam, da ne bo letos ta prireditev zadnja. Veseličar.

Dobrovo.

Na velikonočni pondeljek je dobrovsko prosvetno društvo uprizorilo znano ljudsko igro »Rokovnjači«. Igra je bila dobro naštudirana in dobro podana, ali vsled prevelike gneče ni občinstvo, posebno na stojišču, bilo mirno in je najmanj polovica poslušalcev odšla brez vsakega vžitka, ker ni igre slišala. Društveniki bodo morali bolj paziti na red in disciplino pri bodočih prireditvah. Z druge strani pa bi moralo tudi občinstvo vpoštevati razmere in biti bolj mirno, ker si v nasprotnem slučaju le samo sebi škoduje. — Med odmori je sviral biljanski orkester in dobro zabaval občinstvo. Toilko na tem mestu. — Kritika igre pa bo priobčena v društvenem glasilu »Čolnici«.

Vojsko.

Pri nas smo letos pri velikonočni procesiji imeli novost. Udeležila se je namreč procesije mrzlorupska godba in s tem prvič stopila v javnost. Igrala je zelo lepo in vidi se, da imajo godci posebno pa kapelnik velik čut in veselje za godbo. Vso pohvalo zasluži kapelnik, ker je brez vsakršne šole naslanjajoč se zgolj na svoje veselje izobrazil sebe in tovariše in prišel z njimi počastiti Vstalega.

Uspeh Maloruparjev je navdušil še druge in pripravljajo se druga godba; ta pa izmed članov društva. Zdi se pa da za Vojsko sta dve godbi preveč. Da bi se moči ne cepile preveč in da se izpopolni to kar je že začeto, bi bilo dobro, če se vsi tisti, ki jih godba veseli pridružijo onim ki so že nekaj pokazali. Maloruparji se gotovo ne bodo branili vstopiti v društvo, in tako bi se dosegla zadovoljnost na obeh straneh.

Kaj pa je s petjem? Mi vemo, da se veliko poje po naših hišah, pa vendar je cerkvenih pevcev tako malo. Poiščite vzrok in popravite. Tudi lepo petje glašeče se iz mladih grl imamo starejši Vojskarji radi.

Jageršče.

Mi jagerščani smo se še malokrat oglasili v „Gor. Str.“. Morda si misli kdo, da se nam dobro godi, ker se nič ne oglasimo. Kdo drugi morda računa, da imamo polne žepce lir, ker smo tako tihi. O ne, tudi pri nas ni vse medeno. Denarja primanjkuje kakor povsod. Pajek nam je napredel pajčevino po žepih, češ: kakšna muha že še pride. V jeseni nam je povodenj njive, senožeti in poti raztrgala. Poti smo za silo popravili. Kdaj bomo pa njive in senožeti? Naše društvo je tudi popolnoma usahnilo in nimamo veliko upanja, da bi kmalu na novo pognalo. Naj za danes zadoslujejo te žalostne novice. Pa drugič še kaj, če bo kaj dobre volje.

Godovič.

Tudi nas „Straža“ obiskuje in jo prav radi prebiramo. O nas se sicer v njej dosti ne bere, a tudi, če bi zdaj kaj pisali bi morali bolj nevesele novice v svet poslati.

Ravno za svete velikonočne praznike smo vsi farani mesto velikonočnega veselja občutili veliko žalost. Vse je bilo pripravljeno, da bi letos bilo vstajenje prav slovesno. Toda tik predno se je imela razviti slovesna procesija, je nastalo neko nesporazumljenje pri krajevnem oblaštju kljub temu, da je bila procesija pravočasno prijavljena kr. kvesturi v Gorici. Tako smo ostali brez velikonočne procesije. Gospod župnik se je pred altarjem razjokal, ko je faranom moral povedati, da ne bo procesije.

To je žalostna velikonočna vest; pa upajmo, da bomo mogli prihodnjic kaj veselejšega povedati.

Književnost in umetnost.**Marijine pesmi za majnik.****1. Z a m e š. z b o r (lahke):**

V. Vodopivec, 12 Marijinih pesmi. — Laharnar, Marijine pesmi (6). — Laharnar, Šmarnične pesmi (8). — Mav, Vzdihi k Materi (14 Mar. pesmi).

2. Z a m e š. z b o r (težje):

Premrl, Šmarnice (10 Mar. pesmi). — Premrl, Godovnice (17 Mar. pesmi). — Premrl, 40 Mar. pesmi iz Cerkv. glasbenika. — Sattner — Hochreiter, Planike I. in II. zvezek. — Železnik, 8 Mar. pesmi. — Jobst, 9 Mar. pesmi. — Gruber, Šopek Mar. pesmi za solo in meš. zb. (8). — Deschmeier, 4 Mar. pesmi.

3. Z a ž e n s k i z b o r:

Kokošar, »Zdrava Marija«, 33 Mar. pesmi za 3 ženske glasove. — Foerster, 6 Mar. pesmi za 3 enake glasove (ženske ali moške).

4. L i t a n i j e M. B.

V. Vodopivec, Lit. M. B. (za meš.

zb.). — Foerster, Lit. M. B. (za ljudsko petje). — Grum, Odpevanja pri lavr. litanijah.

Vse imenovane zbirke našim zborom toplo priporočamo. Na prodaj jih ima Katoliška knjigarna v Gorici.

Pisma naših izseljencev.**Kaj pišejo naši izseljenci iz Amerike?**

Iz pisem, ki mi jih pišejo moji župljani, razberem tole: »Pravijo, da je Amerika dežela zlata, a ni res, je ravno nasprotno! Je v resnici dežela večjega trpljenja, kakor Evropa! Na tisoče jih prihaja v Ameriko vsak mesec, na stotisoče pa jih je brezposelnih, ki ne vedo, kaj bodo jutri jedli (med temi so tudi naši domačini): brez dela ne morejo živeti, zato morajo krasti — brat bratu krade krvavo prihranjen zaslužek. — Mnogi bi se radi povrnili v domovino, a ni denarja za potne stroške... Tako je zlasti v Južni Ameriki, a tudi v Severni (Clevelandu). Le redki so slučajji, da se katerim posreči udobno in brez večjih skrbi živeti... Draginja je zelo velika, čeprav Amerikancem ničesar ne manjka, »ki na dan več hrane zavržejo kot je v Trstu skuhamo«...

V verskem in moralnem oziru je za naše ljudi še slabše! Na stotine moških in žensk je, ki, odkar so prišli v Ameriko, še niso bili v cerkvi. Drugi zopet imajo lepo priložnost izpolnjevati svojo nedeljsko dolžnost, toda nimajo duhovna, ki bi jim v domačem jeziku delil kruha božje besede in sv. zakramentov; polagoma zanemarijo cerkev in — dušo. Pač pa hvalijo naši ljudje domačine Amerikance, da so veliko boljši kristjani kot Evropejci, da v posameznih cerkvah ob nedeljah tisoči pristopajo k sv. obhajilu, moški kot ženske. Moški se ne potikajo zunaj okrog cerkve. Ko je procesija, nosijo moški brez strahu in sramu okoli vratu na rdečem traku Marijino svetinjo. Ženske in otroci so vsi enako oblečeni. — Ženske so v cerkvah vse pokrite. — Morala — nramnost v Ameriki je velika, a vboga dekla-sužnja. Zakonske osebe povečini še vzdržijo, da ostanejo zveste svoji drugi polovici, toda ubogi v tem oziru so mladeniči in zlasti dekleta! Dekleta, ki mi pišejo marsikaj, ko pridejo na to točko, jim kar pero iz naravne sramežljivosti zastane. »Oh, koliko slovenskih poštenih mladenk, marsikatera je krasila v domovini tudi Marijina svetinja, ko semkaj pridejo, kaj tu postanejo...« in sledijo — pike... In kaj te pike pomenijo, pove drugi mladenič, ki piše o dekliškem cvetju, ki se je osulo in ga je slana nečistosti pomorila... In kaj še piše?

»Čez ograjo vrtno gleda, mnogo gre mimo ljudi... deva blede, deva blede, njega od nikoder ni!«

Lahkomiselna dekleta se namreč zaročijo in povečini le civilno poročijo, in po preteku treh ali kaj več mesecih, ko je ljuba dotica povžita, hajdi, »ženka«, idi znova služiti in iskat drugega »mož«, »mož« pa novo bogatejšo »ženko« — uprav po amerikansko!

Zato pa vsi, ki ste s'čušani od pohlepa po svobodni Ameriki in njenem zlatu in bogastvu, ne dvakrat, stokrat prej prevdarite, predno odrinete čez veliko lužo... Franton.

Pozdravi s pota.

Na potu v Ameriko pošiljamo iz Neapelja iskrene pozdrave svojim ljubim staršem, bratom, sestram, prijateljem in prijateljicam ter želimo našim društvom, da bi dobro uspevala: Andrej Mozetič, Renče, Zajc Jožef, Renče, Mozetič Marij, Renče, Stapančič Franc, Renče, Laznik Marica, Mladovan Mirka, Oberdank Ivanka, vse iz Šempasa.

Listnica uredništva.

Dopisniku iz Idrije ob Bači: Zadeva o kateri nam poročate, je tako zelo osebna, da bi s priobčitavo povzročili samo nove prepire in nesoglasja. Po Vašem poročilu se prizadeti lahko brezdvomno čuti žaljenega, toda potom lista ne bo dosegel primerneга zadovoljenja. Zato priporočamo mirno poravnava doma.

Sv. Križ na Vipavskem: Vaše priitožbe so, če so resnične, opravičene. Priobčiti jih pa ne moremo, ker so brez podpisa.

P. H. Č. Prvi del dopisa smo v izveleku priobčili, drugi del je pa preoseben in ne spada v list. Oglasite se še!

VABILO

Kmečko-delavska posojilnica v Sovodnjah vabi vse svoje člane na

redni občni zbor,

ki se bo vršil v nedeljo dne 1. maja po sv. maši ob uri 10 predp. v občinskem domu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Prečitane in potrditev bilance za leto 1926.
3. Volitev v nadzorstvo.
4. Razni predlogi.

NB. Ako ne bo ob določeni uri zadostno število članov navzočih; se bo vršil pol ure pozneje drug obč. zbor pri vsaki udeležbi članov.

Načelstvo.

Občni zbor

stavnega društva v Biljah r. z. z. o. z. se bo vršil v nedeljo dne 8. maja ob 9.30 predpoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo likvidatorjev.
2. Volitev novi likvidatorjev.
3. Slučajnosti.

Likvidacijski odbor.

Tvrdba Cav. M. MOZZI, dediči opozarja tem potom vse cenjene odjemalce, da je njen zastopnik za Goriško na levem bregu Soče in severno od železniške proge Gorica-Krmin le gospod

Edvard Knez iz Gorice.

Tvrdba javlja, da je bilo le vsled netočnega pojmovanja zastopnikovega območja možno izročiti seme sviloprejk namišljenim zastopnikom. Tvrdba prosi torej cenj. klientelo, da pohiti s svojim naročili pri g. Edvardu Knezu, via Vogel št. 27. Gorica.

Štalir. Poštena družina na Krasu išče hlevarja, ki bo obenem pastir. Plača po dogovoru. Prednost imajo 50—60-letni moški, pa tudi deček, ki je šolo že dovršil. Pišite na »Goriško Stražo«.

VOJNA ODŠKODNINA.

Konzulence, zastopstva, prizivi, konkordati, likvidacije, davčne zadeve, posojila vsake vrste, vštrevši brezobrestna posojila na starostno obrabo. — Pisarna: A. Trampuž, sod. oficijal, Gorica. Via Garibaldi 20, I. nadstr.

Lloyd Sabauda.

Prihodnje voznje:

v Severno Ameriko:

»Conte Rosso« 22. 4. 1927.
»Conte Biancamano« 10. 5. 1927.
Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Principe di Udine« 26. 4. 1927.
»Conte Verde« 12. 5. 1927.
»Principessa Maria« 18. 5. 1927.
Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ dneh.

v Avstralijo:

»Re d' Italia« 29. 4. 1927.
Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

SEMENA.

Domača črna triletna detelja, lucerna, trave čiste in mešane z deteljo, krmilna pesa nemaška »Mamuth« in »Eckendorff«, čebulček in vsa vrtna semena dobite v trgovini JOSIPA MUNIHA, Sv. Lucija ob Soči.

Velika izbira prenosljivih gramofonov, plošč, igel itd. — Velika zaloga fotografskih šip in papirja za fotografije; fotografski aparati itd. Tvrdba E. Vokulat & Co. Gorica, Corso Vitt. Em. III. št. 7. — Tel. 3—47.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem otvoril lastno kotlarsko delavnico v Gorici. »Pri zvezdi« na starom trgu. — V zalogi imam izdelane kuhinjske kotle, škropilnice itd. Alojzij Leban, prej reditelj pri stari kotlariji.

Delavnica »Centrale« Gorica — Viale XXIV Maggio št. 2. — Velika delavnica za moto-cikle in bicikle.

Gostilno z vso opravo oddam takoj v najem. Obrnite se na: Fratelli Guadalupi, Corso Vitt. Em. III št. 54.

ACQUA DELL'ALABARDA

proti izpadanju las.

Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellanovich, lastnik F. Bollafio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE**ROBERT BERKA**

Gorica, sedaj Corso Verdi 36.

Laboratorij otvorjen že leta 1918. Sprejema od 9. do 12. in od 2. do 6., ob nedeljah in praznikih od 9.—12.

PODRUŽNICA**Ljubljanske kreditne banke v Gorici**

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon številka 50

Brzojavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica

Din. 50,000.000

Centrala LJUBLJANA

Rezerve

Din. 10,000.000

Podružnice in agencije: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad, Novomesto, Ptuj, Prevalje, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Trst.

Vloge na knjižice po 4%.

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškodnine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.